

könyvespolc

Az élet könyve

Gyönyörűen illusztrált, lebilincselően izgalmas és szép kivitelezésű könyvet talál az olvasó az Officina Nova Kiadó Az élet könyve című kiadványában, melyhez hasonló igényességgel kevés magyarra lefordított mű tárgyalta a földi élet történetét.

Az élet könyve Steven J. Gould főszerkesztésével a több mint hatszázmillió évvel ezelőtti kezdetektől az ember megjelenéséig rendkívül szemléletesen illusztrálva veszi sorra az élet fejlődésének állomásait. Az illusztrációkhoz részletes magyarázó ábrák tartoznak, amelyek segítenek megérteni mindazt, ami évmilliókkal ezelőtt történt. A könyv voltaképpen egy izgalmas történet, melynek drámai fordulópontjai éppúgy megtalálhatóak mint a nyugalmas, évmilliókra kiterjedő nyugodt időszakok. A fajok alakulásával és kipusztulásával kapcsolatban káprázatos képeket és ábrákat láthatunk a föld felszínében és légkörében végbement változásokról, az éghajlatról, a földmozgásokról és a növényvilág szerepéről.

A legizgalmasabb és legismertebb fordulópontok természetesen a tengerek benépesedése, illetve a dinoszauruszok eltűnése, amely ma is csak találgatásra készíti a tudósokat. A dinoszauruszok felépítésének magyarázata, növekedésük szükség-szerűsége, valamint eltűnésük rejtélye régről foglalkoztatja az embereket, hiszen az első leletek felszínre kerülése előtt is sejtették, hogy a mai élővilág nem alakulhatott ki két-háromezer év alatt. A nagy áttörést hozó darwini evolúciós elmélet éppúgy része a történetnek mint a különböző szenzációs leleteket feltáró kutatók munkája.

A több szerző tanulmányait összefoglaló kiadvány másik érdekes fejezete az

emlősök elterjedése a földön, amely szükségszerűen következett be a dinoszauruszok eltűnése után. Ahogyan a könyv fogalmaz, csak az ember eltűnésének lenne akkora hatása a többi fajra és a bolygó felszínére mint amekkora hatással a dinoszauruszok eltűnésének volt. A híres – 1980-ban a Science magazinban megjelent – me-torít-elmélettel is találkozhatunk. Ez volt az a nevezetes „irridiumcsúcs”, amelyet az 1980-as cikk szerzője meg-soltak: a dinoszauruszok eltűnésének időpontjában a talajban a világ szinte minden pontján olyan réteg található, amely a csak meteoritokban és földmagban előforduló irridiumot tartalmazza.

Ugyancsak érdekes fejezet a főemlősök fejlődése, melyhez az élővilág modern rendszertanának úttörője a svéd Karl Linné adta a „homo sapiens” elnevezést. A könyv összegez valamennyi bizonyítékot és feltevést, amely az evolúció főemlősökkel foglalkozó láncát támasztja alá. Izgalmas kérdés az emberszabású majmok és az ember közötti átmenet is, hiszen DNS anyagunk 98,4%-a azonos a csimpánzéval, 97,7%-a pedig a gorilláéval. Természetesen mindez nem azt feltételezi, hogy a csimpánz vagy egy hozzá hasonló állat volt az ember őse, hanem hogy közös ősük tért le utolsóként a főemlősök fejlődési útvon-aláról. A könyv ugyancsak érdekes leírást ad az előem-ber fajtáiról valamint a világ kövület lelőhelyeiről.

Az élet könyve mindenki-nek megragadó olvasmány, akit a természettudomány ér-dekel, hiszen tudományos igényességgel, de laikusok számára is elérhetően tárja elénk ennek a hatszázmillió évnek a lenyűgöző történe-tét.

(Az élet könyve, Officina Nova Kiadó, 1988)

Panek József

fókusz

könyvárúház

6720 Szeged,

Tisza L. krt. 43.

Tel./fax: 62/424-789

Gazdaság és oktatás

• Munkatársunktól

A gazdaság és a felsőoktatás új típusú kapcsolatrend-szerének intenzifikálása az Unió csatlakozás jegyében a témája annak a konferen-ciának, amelyet a József At-tila Tudományegyetem és a Csongrád Megyei Kereske-delmi és Iparkamara közö-sen rendez meg ma délelőtt kilenc órai kezdettel. Szeged regionális szerepe meghatá-rozó a felsőfokú szakképzés területén, ezért elengedhe-tetlen, hogy tartalmas napi kapcsolat alakuljon ki a felsőfokú szakképzés irányí-tói, munkatársai és a kamara szakképzési szakértői kö-zött. A rendezvényen elő-adást tart a JATE rektora, *dr. Mészáros Rezső*, „A régió fejlődésének perspektívái a felsőoktatás és a gazdaság kapcsolatának erősítésében”

címmel, a Déltáv Rt. vezér-igazgatója, *dr. Lednitzky Pé-ter* pedig a gazdaság felsőfokú végzettségű szak-emberekkel szemben tá-masztott igényeiről, elvárá-sairól beszél. Előadást tart még *dr. Kiricsi Imre* „Az ipar és a kereskedelem, va-lamint a felsőfokú képzés kapcsolata a JATE szemszö-géből” címmel, továbbá *dr. Papp Katalin* dékánhelyet-tes, aki a felsőfokú iskola-rendszerű szakképzés he-lyéről és jelentőségéről be-szél. *Dr. Bonifert Domokos*-né főiskolai docens pedig arról számol be, milyen a felsőfokú szakképzés hely-zete a Juhász Gyula Tanár-képző Főiskolán. A konfe-rencia helyszíne a Csongrád Megyei Kereskedelmi és Iparkamara második emeleti rendezvényterme.

• Véget ért a kulturális fesztivál

Teltházazas produkciók

„Az eddigieknél jóval több és színesebb program várta az érdeklődőket.” (Fotó: Nagy László)

Eddig tizenkét helyszínen több mint ötven produkciót láthatott a közönség a múlt héten, József Attila Tudományegyetem őszi kulturális fesztiválján, amelynek kísérő rendezvényei október végéig tartanak. Az idei programsorozat sajátosságáról és saját tapasztalatairól beszélgettünk Tajti Gabriellával, az egyetem kulturális irodájának vezetőjével, a fesztivál fő szervezőjével.

• Mikor és hogyan született meg az őszi kulturális fesztivál ötlete?

– Két évvel ezelőtt, amikor a szegedi felsőoktatás hetvenöt éves jubileuma alkalmából a hallgatókkal kü-lönböző rendezvényeket szerveztünk, és annak sikere után úgy gondoltuk, ezt ér-demes folytatni. Egy évvel ezelőtt a kulturális fesztivál-nak azt az alcímet adtuk: „A Kárpátok a mi medencénk” – diáktalálkozó. Akkor ugyanis határon túli magyar anyanyelvű diákok is fellép-tek. Az idén pedig a sze-replők körét kibővítettük, így nemcsak játész, hanem főiskolai, orvosegyetemi és konzervatóriumi csoportok

is felléptek. A fesztivál célja azonban továbbra is az, hogy a JATE-n bejegyzett műv-szeti és öntevékeny csoport-nak biztositunk ezáltal fellépési lehetőséget a na-gyobb közönség előtt. De egy ilyen rendezvénysoro-zatra neves művészeket is meghívunk, hiszen a város közönségét – amellet, hogy kíváncsi az egyetemisták produkcióira – inkább érdekl-lik azok a programok, ame-lyeken ismert szereplőket is láthat. Idén ilyen híres mű-vész volt Tóbiás Klára tűz-zománc művész, akinek az aulában nyílt kiállítása, vagy Jankovics Marcell, akivel telt ház előtt beszélgettek.

• A mostani fesztivál mennyiben különbözt az előző kettőtől?

– Jóval több és színesebb program várta az érdekl-ődőket. A fesztivál mára annyira ismertté vált, hogy az öntevékeny csoportok maguktól jelentkeznek, ami megkönnyítette a szervezést. Sőt már most jelentkeztek a középiskolás csoportok, főleg irodalmi színpadok, hogy jövőre ők is szeretné-tek. Az idén pedig a sze-replők körét kibővítettük, így nemcsak játész, hanem főiskolai, orvosegyetemi és konzervatóriumi csoportok

• Milyen műfajú produkciókat láthatott a közönség?

– A Dugonics téri színpad-ra populárisabb műsor-számokat szerveztünk, itt főleg zenekarok és táncso-portok léptek fel. A JATE aulában és a Szent Imre Ifjú-sági Klubban elsősorban iro-dalmi színpadok mutatták be produkcióikat. Ez utóbbi hely-en délutánonként az önte-vékeny csoportok és diákk-örök tartottak bemutatkozó előadásokat. A JATE és a SZOTE Klubban pedig elsősorban diákzenekarok koncerteztek. Ezenkívül több kiállítás is nyílt: az Im-pala Házban a Napfény fo-tóklub tárlata, az aulában Tóbiás Klára művésznőnek, a Szent Imre Klubban a ta-nárképző főiskola reklám-grafikai alkotókörének kiál-lítása.

• Több produkciót személyesen is megtekintett. Milyen a tapasztalata a rendezvénysorozatról?

– Messze a legnép-szerűbb a Cotton Club Sin-gers koncertje volt, amelyet sajnos a Dugonics térről le-nemossott az eső a JATE Klub-ba. Ennek ellenére sokakat érdekelt, és telt ház volt a klubban. Ha az eredeti hely-színen sikerül megrendezni,

még nagyobb tömeget von-zott volna. A péntek délutá-ni napos időben a Dugonics téren minden produkció alatt nagyon sokan álltak körül a szökökutat. Szintén telt ház előtt és jó hangulat-ban zajlott Kiss Máté kom-munikáció szakos és Zám-bori Soma színművészeti főiskolás hallgató pódium-műsora a Szent Imre Klubban.

• Milyen a fesztivál visszhangja?

– Azok, akik részt vettek a rendezvényeken, azt mondták, hogy sokkal szín-vonalasabb, mint az előző években, s talán már kicsit túl sok is a program. Hiszen volt három nap, amikor pár-műzamosan négy helyszínen futottak a műsorok, így elő-fordult, hogy valaki egyidő-ben két produkciót is szere-tett volna megtekinteni. Meglepődtem, amikor orszá-gos kereskedelmi rádióktól is telefonáltak és érdekl-ődtek a fesztivál iránt, hiszen én csak a helyi médiu-mok figyelmét hívtam fel erre az eseményre. Az utóbbi néhány napban legalább tíz rádióinterjút adtam én, ille-tve szervezőtársam, Fekete Csaba.

Hegedűs Szabolcs

Hallgatók, figyelme!

Mecseki kutatótábor

• Munkatársunktól

Kutatótábor-t szervez a Szegedi Karszt és Barlang-kutató Egyesület október 21. és 25. között a Mecsekben. A tábor helyszíne Orfű, a Szuadó-völgy lesz. Szállás az orfűi kutatóházban bizto-sított, indulás október 21-én 14 órakor a szegedi buszpá-lyaúdvarról. A táborban résztvevők a tervek szerint továbbtornázzák a Trió-nyelőt és mélyítik a Szuadó-barlang aknáját.

Gólyabál a JuGy-u-n

• Munkatársunktól

Gólyabált rendez a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola a Hungária Szállóban no-venber 11-én 19 órai kez-dettel.

A belépő ára vacsora nél-kül 300 forint, vacsorával együtt pedig 1100 forint. Belépők október 25-től vásá-rolhatók a Hallgatói Irodán.

MÖB-pályázatok

• Munkatársunktól

Módosult a MÖB nyári egyetemi pályázatok böl-csész-kari leadási határideje. Az utolsó beadási határidő október 20. A pályázatokat a Bölcsész-kari Ösztöndíj- és Pályázati Irodában kell lead-ni.

Középkorász fórum

• Munkatársunktól

Megalakult a Szegedi Egyetemi Középkorász Szekció (SZ.E.K.SZ.). A szervezet célja, hogy fóru-mot biztositssanak a közép-kor iránt érdeklődő hallgatók számára a tanításon kívüli szakmai munkára és tájéko-zódásra.

A szekción olyan ma-gyar és egyetemes középkori témákkal kívánnak részlete-sen foglalkozni, amelyek a tanrendben meghívott kurzusokon alig, vagy egyál-talán nem kerülnek tár-gyalásra. Az összejövetelek-re rendszeresen meghívják az adott korszakot kutató ta-nárokat. A következő össze-jövetelt október 27-én, ked-dent tartják 20 órai kezdettel a JATE BTK IV-es tanter-mében.

Prágai ős

• Munkatársunktól

Ötnapos túrát szerveznek a JATE és a SZOTE hallga-tói számára október 22. és 26. között.

A tervezett programok között szerepel prágai város-nézés, sörözés este egy han-gulatos kocsmában, kirándu-lás Karlovy Varyban, a für-dővárosban, látogatás a Sko-da autógyárban, és kisebb városnézés Brno-ban, va-lamint Pozsonyban. A részvé-teli díj 15 500 forint. A ki-rándulás szervezője Komoly Sámuel (06-209-569-402).

Never Green a JATE-klubban

• Munkatársunktól

A Never Green együttes ad koncertet a JATE-klub-ban október 21-én, szerdán. A G-Pont Caféban október 20-án a Kimnowák, október 22-én pedig a Black Out lép fel.

Magyar-román kapcsolatok

• Bukarest (MTI)

Göncz Árpád, a Magyar Köztársaság elnöke levélben üdvözölte az Európai Felsőoktatásban Tanulók Szer-vezetének (AEGEE) Ma-gyar-román kapcsolatok 2020-ban címmel Kolozsvá-rott kezdett konferenciáját, amelynek *Emil Constanti-nescu* román államfővel együtt ő a fővédnöke.

A magyar államfő méltat-ta a román hatóságoknak azt a szándékát, hogy létrehoz-zák a Petőfi-Schiller magyar és német nyelvű egyetemet. Göncz reményét fejezte ki, hogy sor kerülhet a román kormányprogram következő pontjának megvalósulására, nevezetesen egy magyar egyetem létrehozására Ko-lozsváron – közölte a rádió. *Ion Iliescu* volt román ál-lamfő, a jelenlegi legerősebb

ellenzéki párt elnöke, aki részt vett a konferencia meg-nyitóján, bírálta Göncz Ár-pád üzenetét, megengedhe-tetlen beavatkozásnak ne-vezte Románia belügyeibe. Iliescu úgy vélekedett, hogy a kolozsvári Babes-Bolyai egyetem minden tanulási le-hetőséget biztosit a magyar és a német kisebbség számá-ra. A rádió az egyik német előadót, *Ralph Boehlkét* idézte, aki erdélyi kutatóút-járól szóló beszámolójában hangoztatta: a kisebbségek nyelvén tanító felsőfokú ok-tatás létrehozása nagyon jó ötlet, ugyanakkor hiba lenne, ha a kisebbségeket elválasz-tanak a román többségtől. Az előadó szerint például Németországban, aki nem tudja a német nyelvet, nem érvényesülhet – jelentette a román rádió.

• Budapest (MTI)

A magyar oktatási kor-mánynak december közepéig kell eljuttatnia a Világ-bankhoz az idén tavasszal megkötött felsőoktatási hi-telmegállapodással kapco-slatos elgondolásait és irány-elveit rögzítő levelet – mon-dta *Kiss Ádám* helyettes államtitkár, az Oktatási Mi-nisztériumban tartott sajtótá-jékoztatóján.

Kiss Ádám elmondta, hogy a Világbank Budapes-ten tartózkodó képviselőivel tárgyalva kiderült: a pro-gram elveit illetően a felek között nincs igazi nézetkü-lömb. „Sikerült azt is ki-mutatni, hogy elérhetők mindazok a bevételek, ame-lyeket a szerződés tartal-maz” – közölte. A tárcá úgy gondolja, hogy a magyaror-szági társadalmi szerkezet

miatt számos réteg számá-ra elérhetetlenné válna a felsőoktatás, ha nem lenne tandíjmentesség. Úgy vélte, hogy diákhitel-rendszer hiá-nyában éppen a Világbank által szorgalmazott elv – a szegény diákokkal való fair bánásmód – követeli meg a tandíjmentességet.

Mary Canning, a Világ-bank képviselője arról be-szélte, hogy a szervezet által támogatott program céljai között további magánforrá-sok bevonása is szerepelt a felsőoktatásba. Ezért méltá-nyosabban lehetett volna a terheket elosztani, ha azok a diákok, akik erre képesek, eleget tesznek a tandíjkötele-mzettségnek, akik ezt nem tudják megtenni, azokat hi-mekkel és más módon tá-mogatták volna – jegyezte meg a szakértő.